

SELETUSKIRI

Sotsiaalministri määruse „Tervisekaitserõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile” eelnõu juurde

I Sissejuhatus

Käesolev määrus „Tervisekaitserõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile” kehtestatakse sotsiaalministri poolt „[Rahvatervise seaduse](#)” § 8 lõike 2 punktide 8² ja „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 20² lõike 3 alusel. Määruse kehtestamisel on arvestatud „Sotsiaalhoolekande seaduse” § 11³¹ lõikes 1, §des 11³⁵–11³⁸, §des 11⁴²–11⁴⁵, §des 11⁴⁶–11⁴⁸, §des 11⁴⁹–11⁵² sätetstatuga.

Eelnõu kohaselt kehtestatakse nõuded igapäevaelu toetamise teenuse, toetatud elamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisele ning nimetatud teenuste osutamise maa-alale, ruumidele, ruumide sisustusele ja nende korrashoiule ning eraldusruumile ja eraldusruumi sisustusele, et tagada osutatavate teenuste kvaliteet ning teenusel viibivate isikute tervise kaitse.

Määruse eelnõu on välja töötanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna juhataja Sirlis Sõmer-Kull (tel 626 9224; sirlis.somer-kull@sm.ee) ja peaspetsialist Maarja Kraiss (tel 626 9205; maarja.krais@sm.ee), rahvatervise osakonna peaspetsialist Tiina Paldra (tel 626 9154; tiina.paldra@sm.ee), keskkonnatervise ja kemikaaliohutuse üksuse juht Heli Laarmann (tel 626 9147, heli.laarmann@sm.ee) ning rahvatervise osakonna juhataja Ülla-Karin Nurm (tel 626 9145, ylla-karin.nurm@sm.ee) koostöös Tervisekaitseinspektsiooni peaspetsialisti Niina Sossulinaga (tel 694 3528; niina.sossulina@tervisekaitse.ee) ja hoolekandetasutuse „Karula Hooldemaja” esindajaga.

Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Kristi Nikolajeva (tel 626 9333; kristi.nikolajeva@sm.ee).

II Määruse eesmärk

Sotsiaalhoolekande seaduse, puuetega inimeste seaduse ja nendega seonduvate seaduste muutmise seadusega, mis jõustus 1.01.2009. aastal, on täiendatud „Sotsiaalhoolekande seadust” psüühiliste erivajadustega inimeste teenuste regulatsiooniga ja „Rahvatervise seadust” volitusnormiga teenuste osutamise ruumidele, ruumide sisustusele ja nende korrashoiule ning maa-alale nõuete kehtestamiseks. Seadusemuudatuse seletuskirja kohaselt tuleb arendada erinevaid erihoolekandeteenuseid, millega saab toetada isikute toimetulekut koduses keskkonnas nii kaua kui võimalik ning vältida inimeste sattumist ööpäevaringsele hooldusele. Koduses keskkonnas elamisel on eaka ja vaimse puudega isiku taandareng väiksem ja toimetulek parem kui hoolekandetasutuses ning lisaks on koduses keskkonnas hooldamisel väiksemad ka ühiskonna kulutused. Sotsiaalministri 3. aprilli 2002. a määrusega nr 58 „Täiskasvanute hoolekandetasutuse tervisekaitserõuded” on kehtestatud nõuded hoolekandetasutustele, kuid nüüd on tekkinud vajadus nüüdisajastada tervisekaitserõuded psüühiliste erivajadustega täiskasvanutele mõeldud hoolekandeteenustele ehk erihoolekandeteenustele.

Sotsiaalministri määruse „Tervisekaitserõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumidele” eelnõu eesmärk on sätestada tervisekaitserõuded erihoolekandeteenuste ruumidele, sh eraldusruumile, ruumide sisustusele ja nende korrashoiule ning maa-alale, et tagada sotsiaalteenuste osutamine teenusel viibivatele isikutele sobivas, nende erivajadustele vastavas,

parima võimaliku kvaliteediga ja turvalises elukeskkonnas, kus on võimalik toetada ja arendada isikute toimetulekut või vajadusel kindlustada ööpäevaringne hooldus. Eelnõu eesmärgiks on ka muuta psüühiliste erivajadustega isikutele erihoolekandeteenuste osutamine paindlikumaks ja kvaliteetsemaks ning muuta suhtumist psüühiliste erivajadustega inimestesse ja nende arendamise võimalustesse.

Riigikontrolli 2008. a aruandes „Riigi tegevus psüühiliste erivajadustega isikute riikliku hoolekande korraldamisel“ on juhitud tähelepanu psüühiliste erivajadustega isikutele erihoolekandeteenuse osutamisel esinenud puudustele, kvaliteedinõuete puudumisele ning vähesele järelevalvele. „Sotsiaalhoolekande seaduse“ (edaspidi SHS) 2008. a muudatustega on erihoolekandeteenuste regulatsiooni oluliselt täiendatud ja muudetud teenuse osutajale ja teenust saavatele inimestele arusaadavamaks. SHS kohaselt nõutakse 2010. aastast erihoolekandeteenuste osutajalt tegevusluba. Tervisekaitsenõuete kehtestamisega erihoolekandeteenustele aidatakse samuti kaasa Riigikontrolli nimetatud puuduste kõrvaldamisele ning kehtestatakse täiendavad kvaliteedinõuded tervisekaitsse seisukohalt lähtudes.

Eestis osutas 2008. a psüühiliste erivajadustega täiskasvanud inimestele hoolekandeteenuseid 76 asutust ligikaudu 5000 inimesele. Erinevatele psüühiliste erivajadustega isikutele osutati vastavaid erihoolekandeteenuseid nt igapäeva elu toetamise teenus, töötamise toetamise teenus, toetatud elamise teenus, kogukonnas elamise teenus ja ööpäevaringne erihooldusteenus. Psüühikahäire puhul on sageli tegemist kogu elu või aastaid kestva kroonilise ja süveneva psüühikahäirega ning need inimesed vajavad pidevalt erihoolekandeteenuseid, et mitte sattuda ööpäevaringsele erihooldusteenusele.

Erihoolekandeteenused, mille tervisekaitsenõudeid käesoleva määrusega reguleeritakse, on järgmised:

Igapäeva elu toetamise teenust osutatakse teenusele õigustatud isiku eluruumides, teenuse osutaja omandis olevates või temale kasutamiseks antud ruumides või muudes igapäeva elu toetamise teenuse osutamiseks sobivates kohtades (nt päevakeskus), kus on võimalik õpetada igapäeva elus vajalikke toimingute tegemist ja harjutada tööoskusi, et tagada isiku võimalikult iseseisev toimetulek tavapärasel elukeskkonnas ja vältida täieliku hooldamisega ööpäevaringsele erihoolekandeteenustele sattumist.

Toetatud elamise teenus on isiku sotsiaalse toimetuleku ja integratsiooni toetamiseks. Teenust osutatakse inimese kasutusse antud parimal võimalikul pinnal, milleks võib olla nt korter, mida isik jagab teistega, teenuse osutaja pinnal või kolmanda isiku omandis olevas eluruumis. Teenuse osutaja ülesandeks on tagada isikule elamiseks sobiv, parima võimaliku sisustusega, vajadustele ja võimalustele vastav eluruum, kus on söögi tegemiseks vähemalt kööginurk, pesemise ja tualeti kasutamise võimalus. Jagatud elamispinnal peab olema igale isikule ette nähtud oma ruum, kuid ühiselt võivad olla kasutatavad olmeruumid. Toetatud elamise teenust osutatakse vaimse alaarenguga ja muude psüühikahäiretega isikutele eraldi ruumis.

Kogukonnas elamise teenus on ööpäevaringsest osutatav teenus. Teenust saavad vaimse alaarenguga ja psüühikahäiretega isikud, kes elavad peremudeli järgi ühistes eluruumides või peremajades (nt Maarja küla) ning osalevad ühiselt igapäevastes majapidamistöodes ja toiduvalmistamisel tegevusjuhendajate juhendamisel ja järelevalve all.

Ööpäevaringne erihooldusteenus on isiku ööpäevaringne hooldamine ja arendamine koos majutus- ja toitlustamisteenuse osutamisega teenuse osutaja territooriumil. Eesmärgiks on tagada teenust saavale isikule turvaline elukeskkond ja pidev kõrvalabi igapäeva elu toimingutes ning enese eest hoolitsemisel, sh pesemisel, riietumisel ja söömisel. See teenus on suunatud raske, sügava või pikaajalise kestva kroonilise kuluga psüühikahäiretega isikutele. Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisega seoses on tekkinud vajadus ka eraldusruumi järele, sest sellel teenusel viibivad raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäiretega isikud ning kohtumääruse alusel isiku enda nõusolekuta kinnisesse asutusse teenusele suunatud psüühikahäiretega isikud, keda võib olla vajalik rahunemiseks paigutada ka nõuetekohasesse eraldusruumi. Õiguskantsler on juhtinud tähelepanu (kirjades 19.01.2005 nr 9-4/959 ja

15.12.2008 nr 7-9/080729/0808607) psühhiaatriliste erivajadustega isikute eraldusruumi sisustamisel esinenud puudustele.

Tulenevalt piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa Komitee standarditest (CPT/Inf/E (2002) 1-Rev.2006) võib ohjeldusmeetmeid rakendada selleks otstarbeks kohandatud ja sisustatud turvalises kohas, kus ei ole vigastuste tekitamise ohtu. Lähtudes nimetatud standardist, kehtestatakse määrusega nõuded ka eraldusruumile.

Erihoolekandeteenuseid võib osutada füüsilisest isikust ettevõtja, juriidiline isik, kohalik omavalitsus ja riik täidesaatva riigivõimu asutuste kaudu, kui isik või asutus vastab sotsiaalhoolekande seaduse ja käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele ning tal on tegevusluba vastava teenuse osutamiseks.

Erinevates riikides osutatakse erinevaid hoolekandeteenuseid, millel erinevatele tasemetele on kehtestatud vastavad standardid ning mida teenuste osutajad järgivad vastavalt heale tavale ja toote ja teenuse ohutuse direktiivi sätetele. Eestis ei ole juurdunud tava ELis tunnustatud standardeid järgida, kasutada kaalutusõigust ja seada eesmärginorme, vaid pooldatakse endiselt rangeid regulatiivseid norme, kuigi toote ja teenuse ohutuse seaduse § 7 võimaldab teenuse ohutuse hindamisel arvestada nii rahvusvahelisi kui siseriiklikke standardeid, head tava, teadussaavutusi ja tarbijate põhjendatud ootusi.

Käesoleval ajal on kõige otstarbekam kehtestada tervisekaitseenõuded õigusaktiga ja jätta ruumide ja sisustuse nõuetekohasuse hindamisel suhteliselt pehmed normid, arvestades, et kaalutusõigus on Tervisekaitseinspeksiooni (edaspidi *TKI*) järelevalveametnikel. Eraldusruumi nõuetekohasuse hindamise üle järelevalve tegemise õigus on SHSi alusel Sotsiaalkindlustusametil, kuid eraldusruumi nõuetekohasust võib kontrollida ka TKI ja puuduste avastamisel on inspeksioonil võimalus koostöö korras juhtida Sotsiaalkindlustusameti tähelepanu puudustele.

III Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 14 paragrahvist. Eelnõu on kooskõlas põhiseadusega jt seadustega (sh „Rahvatervise seadus”, „Toiduseadus”, SHS, „Toote ja teenuse ohutuse seadus”, „Ehitusseadus”, „Elamuseadus”, „Tubakaseadus”, „Veeseadus”, „Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus”, „Kemikaalseadus”), samuti Euroopa Liidu õigusega ja EPN määrusega (EÜ) 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted.

Paragrahv 1 määratletakse õigusakti reguleerimisala, kuna määruse pealkiri ei kajasta täielikult määruse sisu.

Sätte kohaselt kehtestatakse tervisekaitseenõuded SHS § 10 punktides 1², 1⁴, 1⁵ ja 1⁶ nimetatud igapäevaeltu toetamise teenusele, toetatud elamise teenusele, kogukonnas elamise teenusele ja ööpäevaringsele erihooldusteenusele, samuti nimetatud teenuste osutamise ruumidele, ruumide sisustusele ja nende korrashoiule ning maa-alale. Nõuded kehtestatakse ka eraldusruumile, mida kasutatakse SHS § 20² määratletud isiku eraldamiseks teistest ööpäevaringset erihooldusteenust saavatest isikutest. Reguleerimisala tuleneb „Rahvatervise seaduse” § 8 lõike 2 punktis 8² sisalduvast volitusnormist ning SHS § 20² lõikes 2 sisalduvast volitusnormist.

Paragrahv 2 esitatakse erihoolekandeteenuste osutamisele üldised tervisekaitseenõuded.

Lõike 1 kohaselt peavad erihoolekandeteenuse osutamiseks kasutatavad ruumid vastama „Ehitusseaduse” §-s 3 ja selle alusel kehtestatud ehitisele esitatavatele nõuetele, sh majandus- ja kommunikatsiooniministri 28. novembri 2002. a määrusega nr 14 „Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes”, Vabariigi

Valitsuse 27. oktoobri 2004. a määrusega nr 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded” ning Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määrusega nr 258 „Energiatõhususe miinimumnõuded” kehtestatud nõuetele. Erihoolekandeteenuste osutamiseks kasutataval ehitisel peab olema ehitusseaduses nimetatud ehitise kasutusluba ja ehitusprojekti nõutud hooldusjuhend. Kui ehitise kasutamise otstarve seda eeldab, peavad ehitise ja selle üldkasutatavad osad ning ruumid või alad olema ligipääsetavad ja kasutatavad liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimestele. „Ehitusseaduse” § 29 lõike 1 punkti 11 kohaselt on ehitise omanik kohustatud tagama ehitise kasutusloa olemasolu, kui see on nõutav. „Ehitusseaduse” § 32 lg 1 kohaselt on kasutusluba kohaliku omavalitsuse nõusolek, et valminud ehitise või selle osa vastab ehitisele ettenähtud nõuetele ja seda võib kasutada vastavalt kavandatud otstarbele. „Ehitusseaduse” § 33 lg 3 kohaselt väljastatakse kasutusluba, kui ehitise vastab õigusaktidega ettenähtud nõuetele. Kasutusloa väljastajal on õigus põhjendatud juhtudel ehitise ohutusest lähtuvalt enne kasutusloa väljastamist nõuda ehitise või selle osa ekspertiisi tulemi esitamist. Kasutusluba väljastatakse pärast ehitise ülevaatust ja nõuetele vastavaks tunnistamist. Kohalikul omavalitsusel on õigus kaasata ehitise ülevaatuse tegemisse selleks pädevaid isikuid ja institutsioone, kes esitavad oma arvamuse kirjalikult. „Rahvatervise seaduse” § 12 lg 3 alusel esitab avalik- ja eraõiguslik juriidiline isik ning füüsilise isik kohaliku omavalitsuse nõudel tervisekaitse riiklikule järelevalveasutusele hoolekandeteenuste, ehitusprojekti, sealhulgas hooldusjuhendi koopia, ehitise tervisekaitse nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja terviseohutuse hinnangu andmiseks. Ehitise hooldamisel on soovitatav juhinduda Eesti standarditeks üle võetud Euroopa standarditest EVS-EN 13460:2002, EVS-EN 13269:2001, EVS-EN 13300:2000 ja Eesti standardist EVS 807:2004.

Lõikes 2 on nõutud, et erihoolekandeteenuse osutajal peavad olema teenuse osutamiseks sobivad ruumid, kus on piisav õhuvahetus, küllaldane loomulik ja kunstlik valgustus, „Veeseaduse” ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastav joogivesi, pesemiseks piisavalt soe vesi, kanalisatsioon ning võimalus tualeti kasutamiseks ja telefoni või muu sidevahendi kasutamiseks ning pesemiseks. Sobivad tähendab, et on arvestatud ruumide ohutust, turvalisust ja teenust saavate isikute vajadusi ning erivajadusi, samuti võimalikke ohutegureid. Kanalisatsiooni puudumine on takistuseks nii eakate kui puudega isikute iseseisva toimetuleku tagamisel. Eluruum peab olema kindlasti aknaga, arvestades „Elamuseaduse” alusel eluruumidele kehtestatud nõudeid ja „Ehitusseaduse” § 3 lõike 7² alusel kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuded.

Lõikes 3 on esitatud nõue, et erihoolekandeteenuse osutaja § 4 lõikes 3 punktides 1–3 nimetatud ruumid ei tohi asuda keldrikorrusel. Eluruumid võivad asuda ka soklikorrusel, kui akna ja põrandapinna suhe vastab elamuseaduse alusel eluruumidele kehtestatud nõuetele ja radoonitase on ohutu tervisele.

Lõikes 4 on rõhutatud, et erihoolekandeteenuse osutaja peab tagama osutatava teenuse ohutuse „Toote ja teenuse ohutuse seaduse” nõuete kohaselt. Teenuse terviseohutuse hindamisel võib toote ja teenuse ohutuse seaduse § 7 lg 3¹ kohaselt kasutada rahvusvahelisi standardeid, Eesti standarditeks üle võetud standardeid, hea tava nõudeid ning tarbijate põhjendatud ootusi. Tegemist on õpetliku iseloomuga sättega. Nimetatud seadus kohaldub kõikidele teenuse osutajatele.

Paragrahvis 3 on kindlaks määratud nõuded erihoolekandeteenuse osutamise maa-alale. Nõuded maa-alale on vajalikud kehtestada, kuna teenust saavad isikud viibivad ka väljaspool ruume ning isikute ohutuse tagamine ei saa piirduda vaid ruumides ohutuse tagamisega.

Lõike 1 kohaselt on nõutud, et kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise maa-ala peab olema puhas, ohutu, ligipääsetav ja turvaline. Võõrastele sissepääsu tõkestamiseks ja turvalisuse tagamiseks on alal soovitatav piirdeaed, et tõkestada vajaduse korral võõrastele sissepääs. Territooriumi piirdeaed on väga oluline turvalisuse komponent – kõrvalised isikud ja hulkuvad koerad ei pääse territooriumile. Teenuse osutamise koht ei tohi olla ühiskonnast eraldatud. Teenuse osutamise koha juurde peab olema vähemalt kohalik juurdepääsutee, mis on talvel lumest puhastatud ning veokitega sõidetav. Psüühikahäirega

inimesed peavad olema integreeritud ühiskonda ja neil peab samuti olema võimalus liikuda ning kasutada avalikke teenuseid (vajaduse korral saatjaga).

Lõikes 2 on nõutud, et elamu, kus osutatakse kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringset erihooldusteenust, lähiümbrus peab olema heakorrastatud (puhas, korras, risustamata, kõnniteed puhastatud, libedustõrje tehtud, praht ja mahalangenud lehed koristatud, umbrohutõrje tehtud, rohi niidetud jm), võimaluse korral haljastatud vähemalt 40% ulatuses ja vajaduse korral piiratud piirdeaiaga. Haljastuse all on mõeldud nii kõrg- kui madalhaljastust, sh parki, metsa ja looduslikku haljasala. Elamu mõiste tuleneb ehitusseaduse § 26 lõike 5 alusel kehtestatud määruses sätestatud ehitise kasutamise otstarbest. Elamuteks loetakse nt üksikelamut, ridaelamut, kaksikelamu sektsiooni, ühe-, kahe- ja mitme korteriga elamuid ning hoolekandeesutuse ja ühiselamute hooneid. Haljastus on oluline hügieeni seisukohalt, sest väheneb tolmuuste teekatetega tekkiv õhusaastus ja tervistkahjustavate tolmuosakeste PM₁₀ teke. Kuid haljastust ja piirdeaeda ei saa nõuda, näiteks, linnas asuvas korterelamu ümbruses ning samuti väga suurel maa-alal asuval mitme hektari suurusele teenuse osutamise alale. Haljastuse nõuet ei saa alati kohaldada ka kolme ja enama korteriga elamut, sotsiaalaja ja ühiselamut ümbritsevale maa-alale või krundile.

Lõike 3 kohaselt peab kogukonnas elamise teenusel ja ööpäevaringsel erihooldusteenust saaval isikul olema värskes õhus viibimiseks ja tegevusteks õues võimalikult ohutu ja riskideta ala.

Punkti 1 kohaselt peavad olema teenust saavatele isikutele istumiseks sobivad kohad, jalutamisrada ja võimalused arendavateks ja eakohasteks tegevusteks. Värskes õhus viibimine ja liikumine on vajalik füüsilise võimekuse ja immuunsüsteemi tugevdamiseks.

Punkti 2 kohaselt on nõutud, et teenuse osutamise ruumidele peamine juurdepääsu tee oleks pimedal ajal valgustatud, välja arvatud öösel. Jalutusrajad metsas ei pea olema valgustatud. Majaümbruse ja tee/tänavaga korrekne (piisava valgustustugevusega ja mittepimestav) valgustus on väga oluline turvalisuse ja ohutuse tagamiseks.

Punktis 3 on esitatud nõue arvestades, et tegemist on psüühikahäiretega inimestega, kes unustavad keelud ja hoiatused, keda ei tohi nagu lapsigi lasta mürgiste lehtede, õite või viljadega taimede juurde. Näiteks näsiniine marjad on ahvatlevad, kuid ülimürgised, paakspuu marjad sisaldavad eluohtlikult mürgist sinihapet, jõulutähe ehk kauni piimalille lehed on ülimürgised ning põhjustavad nahapõletikku ja söömisel surma. Mürgiste taimede kohta on info teatmikirjanduses (Taskuteatmik AO 2004, Eesti Entsüklopeedia).

Punkti 4 läheduses ei ole mürarikas ega ohtlik ettevõtte, suure liiklustihedusega või tolma maantee või muu elu või tervist ohustav saasteallikas „Välisõhu kaitse seaduse” tähenduses. „Lähedus” on suhteline mõiste, mis ei ole meetritega määratav, vaid on oleneb keskkonnateguritest (müra, kiirgus, tolm, saasteained). Määrav on õhusaastuse tase, mis on oleneb saasteallika kaugusest, samuti kahjulike keskkonnaallergeenide hulk ning nende toime väimse alaarenguga inimestele. Erivajadustega ja vanemad inimesed on tundlikumad ka mürale. Tiheda liiklusega maantee ja liiklusvahendite heitgaasid võivad põhjustada allergiliste haiguste puhanguid.

Lõike 4 kohaselt paigutatakse jäätmenõud ja -mahutid erihoolekandeteenuse osutamise alal teenindamiseks sobivale kohale, eemale erihoolekandeteenust saavate isikute eluruumide akendest. Jäätmenõud peavad olema tihedalt suletava kaanega, et vältida tuulega prahi laialikandmist ja haisu teket, takistada näriliste levikut ning putukate poolt nakkustekitajate edasikandmist. Vajaduse korral piiratakse jäätmenõud lukustatava piirdeaiaga. Piirdeaias võib ka jäätmenõud lukustada (samuti nagu korterelamutes), et teenust saavad isikud ei saaks prügi sorteerida ning võõrad prügi juurde tuua või laiali loopida.

Lõike 5 kohaselt on ette nähtud, et kui kogukonnas elamise teenusel või ööpäevaringsel erihooldusteenust saava isiku teenuse osutamise alal on kraav, basseini või muu tehise või loodusliku veekogu, siis peab juurdepääs veekogule olema ohutu ja vajadusel tuleks ette näha piirded nagu kaitseääris basseini.

Paragrahvis 4 on sätestatud nõuded erihoolekandeteenuste osutamise ruumidele.

Lõike 1 kohaselt erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevad ruumid vastama isiku vajadustele, olema ohutud ja turvalised. Kõik eluruumid peavad olema tervisele ohutud ning vastama „Elamuseaduse” alusel Vabariigi Valitsuse 26. jaanuari 1999. a määrusega nr 38

„Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine” kehtestatud nõuetele. Iga eluruumi põrandapindala peab olema vähemalt 8 m². Erihoolekandeteenust saava isiku kasutuses olevateks ruumideks on antud määruse tähenduses ruumid, mida isik kasutab – magamistuba, elutuba, vannituba, koridorid, trepid, teenuse sisuks olevate tegevuste läbiviimise ruumid jms. Nende ruumide hulka ei kuulu nt kontoriruumid, mida kasutavad ainult teenuse osutaja töötajad.

Lõikes 2 kohaselt peab olema ruumides piisavalt liikumisruumi ja vajaduse korral ka liikumist hõlbustavaid tugesid, arvestades majandus- ja kommunikatsiooniministri 28.11.2002 määrusega nr 14 „Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes”. Ruumides peab saama ohutult läbi viia teenust saavaid isikuid arendavaid või muid tegevusi. Erihoolekandeteenust saavatel inimestel on enamasti ka puue, mistõttu võib neil olla vaja abivahendeid kasutada ning seega peab isikute kasutuses olevates ruumides olema ka piisavalt liikumisruumi.

Teenuse osutaja peab arvestama teenust saavate isikute vajaduste ja iseärasustega ning hindama riske. Koridorides ja treppidel tuleb tagada teenust saava isiku ohutus. Vajaduse korral tuleb paigaldada treppidel ja koridorides liikumise hõlbustamiseks käetoed ja turvapiirded, sest psüühiliste erivajadustega isikutel on sageli ka liikumisraskused ja seetõttu on toed ja turvapiirded vajalikud. Olenevalt isikute vaimsest arengutasemest võivad olla vajalikud ka akendele turvapiirded, et takistada aknast väljakukkumist.

Lõikes 3 on esitatud nõuded kogukonnas elamise teenuse osutaja ja ööpäevaringse erihoolekandeteenuse osutaja teenuse osutamise ruumidele.

Punkti 1 kohaselt on magamistoas ette nähtud iga teenust saava isiku kohta vähemalt 6 m² põrandapindala, kuid ruum peab olema alati vähemalt 8 m², s.o minimaalne eluruumi pindala, mis on ette nähtud elamuseaduse § 7 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel kehtestatud nõuetes. Nt elamutes garderoobiks või panipaigaks mõeldud akendeta ruumi teenust saavaid isikuid panna ei ole lubatud.

Punkti 2 kohaselt tuleb elutoa(-tubade) või muu vaba aja veetmise ruumide põrandapindala arvestada ühe teenust saava isiku kohta vähemalt 2 m². Kümne teenust saava isiku elutuba peab olema seega põrandapindalaga vähemalt 20 m². Samas võib olla kümne isiku puhul ka nt kaks elutuba või muud vaba aja veetmise ruumi, kokku põrandapindalaga 20 m².

Punkti 3 kohaselt on vajalik köök või kööginurk, mille põrandapindala peab olema piisavalt suur lähtuvalt teenust saavate isikute vajadustest. Eelnõus ei ole köögi põrandapindala määratletud, sest see oleneb teenust saavate isikute arvust, köögi sisustusest, kasutatavatest seadmetest, kasutatavate toiduainete töötlusastest, toortoidu ja valmistoidu kokkupuute (kontaminatsiooni) vältimise võimalustest ning sellest, kas kööki kasutatakse söögitoana. Järelevalveametnikul on kaalutusõigus köögi põrandapindala piisavuse hindamisel.

Punktis 4 ja 5 on määratletud minimaalsed nõuded tualett- ja duširuumidele. Kuni kümne kogukonnas elamise teenust või ööpäevaringsel erihooldusteenust saava isiku kohta peab olema vähemalt üks vajaliku põrandapindalaga valamuga tualettruum (kümne inimese arvestusse ei võeta inimesi, kes kasutavad uriini absorbeerivaid abivahendeid – inkontinentsisidemeid, mähkmeid jne, kuna nende puhul ei ole vajalik tualettruumi kasutamine) ja pesemisruum duši või vanniga. Liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega isikutele teenuse osutamisel tuleb arvestada „Ehitusseaduse” § 3 lõige 10 alusel kehtestatud nõuetega ruumide pindala ja uste laiuse kohta.

Punktis 6 on nõutud üleriie hoidmiseks vajadustele vastavat ruumi, eraldatud kohta või kappi. Üleriie hoidmiseks on soovitatav arvestada ühe teenust saava isiku kohta vähemalt 0,8 m².

Lõikes 4 on nõutud, et teenuse osutajal peab olema võimalus puhta ja määrdundu pesu eraldi hoidmiseks ning vajaduse korral pesu pesemiseks, kuivatamiseks, triikimiseks. Kui pesupesemise teenus on sisseostetud, siis ei ole kohapeal pesupesemise võimalus nõutav, kuid on soovitatav.

Lõikes 5 on ette nähtud, et erihoolekandeteenust saavate isikute toitlustamiseks sisustakse vajaduse korral eraldi ruum, mille pindala ja sisustus oleneb teenusel viibijate tervislikust seisundist ja arvust. Nõue kehtib kogukonnas elamise teenuse osutajatele ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajatele.

Lõike 6 kohaselt peab ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal olema juhul, kui õendusabi teenust osutatakse erihoolekandeteenuse osutaja ruumides, lisaks § 4 lõikes 3 nimetatud ruumidele vähemalt 12m² põrandapindalaga sobiv ruum iseseisva õendusabi teenuse osutajale,

sest ka vaimsete puuetega isikutele tuleb tagada privaatsus tervishoiuteenuse osutamisel (sh pedikuloosi kontrollil). SHS paragrahvi 11⁵¹ lõigetes 3–6 on sätestatud kohustus ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajale tagada iseseisva öendusabi kättesaadavuse 40 teenust saava vaimse alaarenguga isiku kohta vähemalt 40 tundi nädalas kui ööpäevaringset erihooldusteenust osutatakse ainult vaimse alaarenguga isikutele, sealhulgas kohtumäärusega hoolekandetasutusse teenust saama paigutatud vaimse alaarenguga isikutele. SHS § 48 lõike 36 kohaselt tuleb tagada 1.01.2010. aastaks öendusabi kättesaadavus sätestatud mahus.

Lõikes 7 on sätestatud, et erihoolekandeteenuse osutamise ruumide puhastamiseks kasutatavad vahendid peavad olema puhtad ja neid tuleb hoida ruumis, kus on piisav õhuvahetus ning tingimused korduvkasutusega põrandapesuks vajalike vahendite (mopid, puhastuslapid, harjad) pesemiseks. Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määruse nr 258 „Energiaühenduse miinimumnõuded” kohaselt peab ka hoolekandetasutuse koristusvahendite ruumis olema õhu väljatõmme 4 l/s põrandapinna ruutmeetri kohta, et vältida ruumis hallitamis- ja kopitamist. Märjal ja halvasti pestud lapil on soodne keskkond (niiskus, soojus ja toit) mikroobide arenemiseks, paljunemiseks ja nakkuste levikuks ning seetõttu on puhastuslappide pesemiseks vajalik sageli pesumasin. Pesumasina vajadus on erihoolekandeteenuse saajate arvust ja seisundist. Kogukonnas elamise teenusel ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumides peavad olema tingimused põrandapesuks vajalike korduvkasutusega vahendite pesemiseks ning vajadusel pesumasin.

Paragrahvis 5 on esitatud üldised nõuded erihoolekandeteenust saavate isikute kasutuses olevate ruumide sisustusele.

Lõikes 1 on sätestatud, et erihoolekandeteenuse osutamise ruumide sisustus on ruumide kasutusotstarbest ja teenust saavate isikute erivajadustest, arengutasemest, psüühilisele häirele lisanduvatest puuetest. Näiteks, magamisruumi sisustus on sellest, kas teenust saavaid isikuid toitlustatakse magamistoas või mujal, ruumis, kus viiakse läbi teenuse sisuks olevaid tegevusi võib olla vajadus töötasapindade ja istumiskohtade järgi.

Lõikes 2 on nõutud toidu valmistamiseks vajadustekohast köögi või kööginurga sisustust, mis võimaldaks ohutult toitu valmistada ja süüa. Köögis või kööginurgas on soovitatav pliit, valamu, toidunõude kapp, külmkapp, köögitarbed, söögilaud ja -toolid ning võimaluse korral nõudepesumasin. Nõudepesumasina kuluefektiivsuse hindamisel tuleb arvestada käsitsi nõudepesuga kaasnevaid kulusi, sh veekulu, veehinda, energiakulu ja erivajadustega isikute töö tempot. Köök või kööginurk peab olema varustatud sooja voolava veega, seebi (soovitatavalt vedela seebi) ning igale isikule hügieenilise kätekuivatuse võimalusega. Hügieeniliseks ei loeta ühise käteräti kasutamist.

Lõige 3 on säte, mille kohaselt peavad klaasüksed, -seinad, klaasist vaheseinad, suured peeglid, peegelüksed ning -pinnad ruumides olema ratastooli kõrguselt (soovitatavalt 1,2 m) varustatud kaitsega ja nähtavalt märgistatud. See säte ei saa olla soovituslik, sest märgistamata klaas- ja peegelpinnad on ohtlikud ning on põhjustanud raskeid vigastusi nii lastele kui täiskasvanutele.

Lõikes 4 on nõutud, et ruumide aknad ja nende kasutamine peab olema ohutu. Arvestada tuleb psüühiliste erivajadustega ja kohtumäärusega ööpäevaringset erihooldusteenust saavatele isikutega seotud riske ja vältida nende aknast alla kukkumist. Vajaduse korral takistatakse teenust saavatel isikutel iseseisvalt akent avada, paigutades akendele avamist takistavad sulgurid või eemaldades akna käepideme, mis ei võimaldada akent avada tehnilise abivahendita.

Lõikes 5 on esitatud nõue ruumide uste kohta. Üksed tehakse võimaluse korral lävepakkudeta või madalate lävepakkudega, millele on tehniliselt võimalik paigaldada ka tuletõket. Kui teenust osutatakse liitpuudega, liikumispuudega ja ratastooliga liikuvatele isikutele, siis võivad olla vajalikud automaatselt avanemiseks üksed, mis avanemiseks lähenevad uksele. Kui teenuse osutamise ruumis on lükkanduksed, siis peavad need olema varustatud kaitsega, mis takistab ukse juhtteelt välja libisemist. Ülespoole avanemisele ustele pannakse allalangemist takistav seade.

Lõike 6 kohaselt tuleb elektripistikupesad varustada lapsekindlate kaitsetega olenevalt teenust saavate isikute arengutasemest ja psüühilisest seisundist. Arvestada tuleb elektriseadmete ohutuse tagamiseks vajalike erisustega.

Lõikes 7 on esitatud loetelu nõuetest, mida tuleb teenust saavate isikute heaolu ja tervise huvides ruumis arvesse võtta. Päikesepoolsed aknad varustatakse kardina, ruloo või valguse reguleerimist võimaldava muu kattega, et vältida päikesekiirguse tagajärjel ruumi ülekuumenemist, mis on eriti ohtlik eakatele. Puhastusvahendid, välja arvatud käte pesemiseks mõeldud seep ja teised kemikaalid hoitakse lukustatud või turvakinnisega kapis või muus erihoolekandeteenuse saajatele kättesaamatus kohas. Põranda- ja trepipind peab olema liikumist takistavate konarusteta, mitte libe, kergesti puhastatav ja vajadusel desinfitseeritav.

Paragrahvis § 6 on esitatud nõuded magamistoale ja selle sisustusele.

Lõike 1 kohaselt võib magamistuppa paigutada kuni kaks erihoolekandeteenust saavat samast soost isikut. Sügava liitpuudega isikuid võib ühes magamistoas elada kuni neli, sest sel juhul on lihtsam osutada abi ja teha järelevalvet. Erinevast soost teenust saavaid isikuid võib paigutada ühte magamistuppa üksnes teenust saava isiku kirjaliku avalduse alusel.

Lõike 2 on esitatud nõue, et igas magamistoas võimaldatakse teenust saava isiku soovi korral kasutada voodite vahel liigendatavat vaheseina, kardinat või sirmi isikutele privaatsuse tagamiseks. Vaimsete puuetega inimesed on sageli häbelikumad kui normaalintellektiga inimesed ja igasugune teiste inimeste juuresolek võib tekitada liigset erutust, lisapingeid ja asjatut ägestumist.

Lõikes 3 on nõutud, et magamistoa sisustus tuleb valida ja paigutada arvestusega, et teenuse osutaja pääseb voodi juurde mõlemalt poolt, kuid vajaduse korral võib voodid paigutada ka seina äärde, kui teenust saavad isikud on kõik liikumisvõimelised. Lisaks peab olema võimalus vajaduse korral kasutada funktsionaalvoodit ning voodis lamajate ümberasetamise ja teisaldamise abivahendeid, mis on vajalikud hooldajate tervise kaitseks ja seljavigastuste vältimiseks lamavate isikute tõstmisel.

Lõikes 4 on täpsustatud nõudeid voodile ja toa sisustusele. Toa sisustusele on esitatud miinimumnõuded. Kogukonnas elamise teenusel või ööpäevaringsel erihooldusteenust saavale igale isikule tagatakse sobiva kõrgusega voodi või voodikoht; voodivarustus ja -pesu, riidekapp või selle osa, öökapp, laud ja tool. Koduses keskkonnas paraneb psüühiliste erivajadustega isikute toimetulek igapäevaelus ning väheneb taandareng. Klaasist peeglit ei saa lubada kõigi psüühiliste erivajadustega isikute ruumidesse, sest see või osutada ohtlikuks, kuid plastikust mittepurunevad peeglid on ohutud.

Lõikes 5 esitatakse nõue, et magamistoas peab olema vähemalt üks ligipääsetav paarisseinakontakt, laevalgusti, akendel kardina, ruloo või muu valguse reguleerimist võimaldav kate ja iga voodi juures kohtvalgusti. Nõue vastab täiskasvanud hoolekandeadustuse sisustuse nõudele (v.a peegel). Aknakatted on vajalikud, et vältida suveperioodil ruumide ülekuumenemist, mis on ohtlik nii vanuritele kui psüühiliste erivajadustega isikutele.

Lõike 6 kohaselt tehakse isiku magamistoa uks vajaduse korral seestpoolt lukustatavad., sest vaimse puudega isikutel on lisaks tavalisele turvalisuse vajadusele ka mitmeid lisahirme ja nägemusi, mis võivad und häirida ja rahunust tekitada. Nõuete kohaselt peab teenuse osutajal olema võimalus väljastpoolt avada ust, et hädaolukorras siseneda teenust saava isiku ruumidesse. Eraldusruum peab olema turvaline ja uks peab olema lukustav üksnes teenuse osutaja töötajate poolt nii seest kui ka väljast poolt.

Paragrahvis 7 on esitatud nõuded eraldusruumile.

Ööpäevaringset erihooldusteenust osutatakse kolmele nõu erisihtrühmale: kohtumääruse alusel suunatud isikutele, sügava liitpuudega ja ebastabiilse remissiooniga isikutele. Kohtumäärusega suunatud isikud on kas endale või teistele teenust saavatele isikutele ning teenindajatele ohtlikud ning kohtumääruse alusel võib nende isikute ruumide uksi lukustada, et takistada isikute vaba liikumist. Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumides on vajalik ka eraldusruum, kuhu on võimalik paigutada agressiivseid ja ümbritsejatele ohtlikke isikuid kuni kolmeks tunniks

rahnema. Enne isiku eraldusruumi paigutamist tuleb alati teavitada kiirabi või politseid. Eraldusruum peab olema sobiv rahunemiseks järelevalve all. Eraldusruum peab vastama Euroopa Komitee piinamise, ebainimliku või alandava kohtlemise ning karistamise tõkestamise standarditele. Ruum peab olema valgustatud, nõuetekohase temperatuuriga, ohutu ja turvaline. Eraldusruumis peab olema ohutu sisustus ja tingimused, mis ei võimalda isikul end vigastada.

Lõike 1 kohaselt peab teenuse osutajal olema ohutu, valgustatud, nõuetekohase temperatuuri ja sobiva sisustusega eraldusruum, kus ei ole psüühiliselt haigel isikul endale vigastuste tekitamise võimalust. Eraldusruumi aken ja vaateaken peavad olema purunematust klaasist.

Lõikes 2 on nõutud, et eraldusruumi põrandapindala peab olema vähemalt 8 m² kooskõlas elamuseaduse alusel välja antud Vabariigi Valitsuse 26. jaanuari 1999. a määrusega nr 38 „Eluruumidele esitatavate nõuete kinnitamine”.

Lõikes 3 on esitatud nõuded eraldusruumi sisutusele. Eraldusruumis peab olema seinad või põranda külge kinnitatud voodid, laud ja taburet, et takistada esemete loopimist, sest sügava ja kestva kroonilise kuluga psüühikahäirega inimesed käituvad sageli etteaimamatult ning võivad ohustada hooldajaid ja tekitada vigastusi ka iseendale. Ruumis peab olema valamüü ja tänapäeva hügieeninõuetele vastav tualett (klosetipott, tualettpaber, seep, kätepesemise ja kuivatamise võimalus).

Lõike 4 kohaselt peab eraldusruumis olema kättesaadav nõuetekohane joogivesi, arvestades direktiivis 98/83/EÜ artikli 3 lg 2 punkti b ja artikli 6 lõike 1 punktis a sätestatud nõudeid.

Paragrahvis 8 on esitatud nõuded igapäevaelu toetamise teenusele ja toetatud elamise teenuse osutamise ruumide kohta.

Igapäevaelu toetamise teenuse või toetatud elamise teenuse osutamisel teenuse osutaja omandis olevad või temale kasutamiseks antud ruumid peavad sarnaselt teiste erihoolekandeteenustega võimaldama ohutult läbi viia teenuse sisuks olevaid tegevusi. Igapäevaelu toetamise teenusel (endised päevakeskused) arendatakse teenust saavate isikute isiklike ja igapäevaelu oskusi tegevustesse kaasamise kaudu, õpetatakse isikutele oskust hoolitseda enda eest, riiete valikut ja riietumist; oskust planeerida raha kasutamist ja enda majandamist, sh toidu, riiete, tarbekaupadega varustamist; toidu valmistamist; eluruumide korrashoidu; panga, postkontori, tervishoiu-, sotsiaal-, transpordi-, kultuuri-, kaubanduse jne teenuste kasutamist; pesu pesemist, triikimist jm igapäevaeluks vajalikke oskusi. Igapäevaelu toetamise teenust osutatakse enamasti kohalike omavalitsuse poolt pakutud ja finantseeritud pindadel, kuid ka teenuse osutaja pinnal, teenusele õigustatud isiku eluruumides või muudes igapäevaelu toetamise teenuse osutamiseks sobivates kohtades. Kui igapäevaelu toetamise teenust osutatakse teenuse osutaja omandis olevates või temale kasutamiseks antud ruumides, peavad teenuse osutamise ruumid vastama käesolevas määruses esitatavatele tervisekaitsenõuetele. Igapäevaeluks vajalikke oskusi võib õpetada ka mõnel avalikuks kasutamiseks mõeldud pinnal, näiteks kaupluses, pangas, pesumajas. Neile pindadele tervisekaitsenõuded selle määruse kohaselt ei laiene, kuna teenuse osutajal ei ole võimalik tagada nende ruumide/pindade vastavust nõuetele. Siiski peab teenuse osutaja tagama, et pakutav teenus oleks saajale ohutu, st ei tohi isikut viia kohtadesse, kus teenus ei ole isikule ohutu.

Lõikes 1 on kindlaks määratud nõuded igapäevaelu toetamise teenuse osutamiseks või toetatud elamise teenuse osutamiseks kasutatavate teenuse osutaja omandis või temale kasutamiseks antud ruumide kohta. Toetatud elamise teenuse puhul on eluruumile, mis isiku kasutusse antakse, esitatavad nõuded kehtestatud SHS § 11⁴⁴ lõigetes 1–5. Määruses on igapäevaelu toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse osutamise ruumide kohta esitatud miinimumnõuded – parima võimaliku sisustusega vajadustele ja võimalustele vastav eluruum, kus on söögi tegemiseks vähemalt kööginurk, pesemise ja tualeti kasutamise võimalus.

Lõike 2 kohaselt on nõutav, et igapäevaelu toetamise teenusel ja toetatud elamise teenusel väljapool teenust saava isiku eluruumi (nt päevakeskustes) toidu valmistamiseks peab olema teenuse osutajal § 4 lõike 3 punktis 3 toodud nõuetele vastav köök või kööginurk koos § 5 lõikes 2 toodud sisustusega. „Toiduseaduse” § 1 lõike 2 kohaselt ei kohaldata hoolekandeadustuses

viibivate isikute õpetamise, arendamise või abistamise eesmärgil EPN määrust (EÜ) 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused määruse artikli 1 lõikes 3 sätestatud toimingute tegemisel.

Paragrahvis 9 on esitatud nõuded ruumide sisekliimale.

Lõike 1 kohaselt peab magamis- ja elutubade õhuvahetus ja siseõhu mikrobioloogiline ja keemiline, sealhulgas radooni ja teiste kahjulike gaaside ning peenosakeste sisaldus siseõhus, samuti õhuvahetus vastama rahvusvahelises standardis eluruumidele esitatud miinimumnõuetele ning standarditega kehtestatud miinimumnõuetele. Euroopa standard on Eesti Standardikeskuse poolt ülevõetud rahvuslikuks standardiks EVS-EN 15251:2007 „Sisekeskkonna lähteparameetrid hoonete energiatõhususe projekteerimiseks ja hindamiseks, lähtudes siseõhu kvaliteedist, soojuslikust mugavusest, valgustusest ja akustikast”, kus on kindlaks määratud erinevad ruumide kategooriad, temperatuurikriteeriumid talvel ja suvel, ruumide süsihappegaasi sisaldus, õhuvahetus, müratase ja valgustuse kriteeriumid. Standardi kohaselt peaks siseõhus olema formaldehüüdi vähem kui 0,15 mg/m³, ammoniaaki vähem kui 0,5 mg/m³, vingugaasi vähem kui 8 mg/m³, osooni vähem kui 0,1 mg/m³, süsihappegaasi vähem kui 1500 ml/m³, radooni vähem kui 400 Bq/m³.

Lõike 2 kohaselt on kindlaks määratud eluruumide optimaalne suhteline õhuniiskus, s.o vahemikus 40% kuni 60%. Lubatud on siseõhu suhtelise niiskuse vähenemine kuni 30%-ni ja lühiajaline tõus kuni 70%-ni. Talvel külmaga on välisõhu niiskus madalam ning siis võib ka siseruumi niiskus väheneda. Niiskus ei või olla üle 70%, sest liigne niiskus põhjustab hallitusseente teket ruumis. Kui niiskus langeb alla 30%, siis tuleb rakendada meetmeid õhuniiskuse tõstmiseks.

Lõike 3 kohaselt peab eluruumi siseõhu temperatuur olema vähemalt 19 °C. Siseõhu temperatuuri tõusmisel üle 27 °C võetakse tarvitusele meetmed temperatuuri alandamiseks, sest kõrgem temperatuur võib esile kutsuda tõsiseid tervisekahjustusi (infarkt, insult). Vajaduse korral võib kasutada lisajahutust fan-coilidega või jahutuspaneelidega.

Paragrahvis 10 on esitatud nõuded ruumide valgustusele.

Erihoolekandeteenust saava isiku ruumides peab olema tagatud piisav loomulik valgus ning vajalik kunstlik valgustus olenevalt ruumis läbiviidavast teenusest ja tegevusest. Näiteks, õmblemisel ja toidu valmistamisel on soovitatav valgustugevus 500 luksit. Erinevate tegevuste tegemisel vajaliku valgustuse tagamisel on soovitatav arvestada standardit EVS-EN 12464:2003 „Valgus ja valgustus. Töökohavalgustus.” Duširuumis ja tualettruumis ei ole vaja loomulikku valgustust, kuid elutoal ja magamistoal peab olema aken vastavalt „Elamuseaduse” alusel eluruumidele esitatavate nõuetele. Loomuliku valgustuse nõuded on kehtestatud eesti standardis EVS 894:2008 „Loomulik valgustus elu ja bürooruumides”. Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määruses nr 258 „Energiatõhususe miinimumnõuded” on kindlaks määratud nõuded elu- ja magamistubade akende klaasosa pindalale. Kõikides ruumides peab olema kunstlik valgustus, mis tagab piisava ühtlase ja hajutatud valguse. Rahvuslikus standardis EVS-EN 15251:2007 „Sisekeskkonna lähteparameetrid hoonete energiatõhususe projekteerimiseks ja hindamiseks, lähtudes siseõhu kvaliteedist, soojuslikust mugavusest, valgustusest ja akustikast” on esitatud normid ka hoolekandeametuse eluruumide valgustuse kohta.

Paragrahvis 11 käsitletakse üldhügieeni nõudeid ja ruumide korrashoidu.

Lõike 1 kohaselt on peavad ruumid ja sisustus olema puhtad ja vastama tänapäevastele hügieeninõuetele. Tagada tuleb tingimused, vahendid ja pesemisvõimalused, mis soodustavad arenguhäiretega isikute kohanemist ja toimetulekut ning võimaldavad vältida nakkustekitajate levikut. Puhastamisel kasutatakse „Kemikaaliseaduse” nõuetele vastavaid aineid kasutusjuhendi kohaselt. Puhastamis-, desinfitseerimis- ja kahjuritõrjeaineid tuleb kasutada vastavalt nimetatud ainete tootja koostatud kasutusjuhendile. Puhastamisel kasutatavad ained peavad olema müügipakendis ja nõuetekohaselt valmistatud töölahused lekkekindlas ja märgistatud anumas.

Puhastamiseks kasutatavad puhastuslapid peavad olema ühekordse kasutamisega või pestavad. Üksnes puhta töövahendiga saab luua puhtust ja seetõttu pestakse tänapäeval põrandapesulapid puhtaks pesumasinas.

Lõikes 2 on nõutud, et tualettruumi, siibrite ja teisaldatevate tualetitoolide puhastamiseks kasutatavad vahendid peavad olema markeeritud ja hoitud muust puhastusvahenditest ja -ainetest eraldi. See on elementaarne hügieeninõue nakkushaiguste ennetamiseks. Nakkuspuhangute põhjuseks hoolekandeesutustes on seni olnud just hügieeninõuete rikkumine.

Lõike 3 on esitatud üldtuntud nõue, et ruume, kus puudub korralik ventilatsioon, tuleb tuulutada korrapäraselt eriti ruume, kus on paigaldatud pakettaknad. Õhuvahetusele ja õhupuhtusele pööratakse liiga vähe tähelepanu nii hoolekandeesutustes kui hoolekandeteenuste osutamisel. Järelevalveametnikud on osutanud vajadusele tõhustada hoolekandeesutustes õhuvahetust. Õhuvahetus ja siseõhu puhtus on tervist mõjutavad parameetrid, mis olenevad ruumi kategooriast ja välisõhu ning siseõhu saastuse kolmest tasemest (väga madal või madal saastus, vähesel määral saastunud) ja ehitusseaduse ja selle alusel kehtestatud projekteerimis- ja ehitamise nõuetest, standardite arvestamisest ning on määratletud standardis EVS-EN 15251:2007, määruses „Energiaõhususe miinimumnõuded” ning rahvuslikes standardites. Määruse „Energiaõhususe miinimumnõuded” § 4 lg 4 kohaselt peab elu- ja magamisruumi avatavate akende pind olema vähemalt 5% ruumi põrandapinnast. Sooapidavuse tõstmiseks paigutatakse eluruumidele pakettaknad, kuid ventilatsioonisüsteem jääb sageli välja ehitamata ja seetõttu hakkab ruumi kogunema niiskus ning tekkima hallitus.

Lõike 4 kohaselt on keelatud suitsetada hoolekandeesutuses või erihoolekandeteenuse osutamise ruumides. Suitsetamist piirav nõue on vajalik, sest hoolekandeesutustes on juhtunud mitmeid tulesurmasid ja tulekahjusid. Hooletust suitsetamisest sai alguse tulekahju 18.08.2008 Harjumaal Ravila hooldekodus ja 21.10.2008 Saaremaal Sõmera hooldekodus (pääses 53 inimest). Piirangu eesmärgiks on vähendada tulekahjusid erihoolekandeteenuse osutamise ruumides ning tagada seeläbi teenust saavate isikute elu ja tervise kaitse. Erivajadustega inimesed ei taju kõik ühtemoodi ohtusid ja samas on vajalik kaitsta ka teisi teenust saavaid isikuid tubakasuitsu eest. Piirang ei kehti suitsuvabale tubakatootele. Piirangu aluseks on tubakaseaduse § 29 punkt 20.

Lõike 5 kohaselt ei tohi olla ruumides närilisi (v.a lemmikloomad) ega kahjurputukaid, sest need levitavad nakkushaigusi.

Lõike 6 kohaselt on lubatud erihoolekandeteenuse osutaja loal pidada eihoolekandeteenuse osutamise ruumides lemmikloomi tingimusel, et lemmikloomad ei tekita ohtu teenuse saajate elule ja tervisele, sh heaolule.

Lõikes 7 on esitatud üldised nõuded voodi madratsi, teki ja patjade hooldamisele. Madratsi- ja padjakatteid tuleb pesta vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord kvartalis. Voodipesu (lina, tekikott ja padjapüürid) ja käterätikuid tuleb vahetada vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord nädalas. Hügieeninõuete täitmine on vajalik nakkuste leviku tõkestamiseks ja olmeparasite tekke vältimiseks.

Lõikes 8 on nõutud, et puhast ja määrdund pesu tuleb hoida eraldi. Nõue on vajalik kontaminatsiooni teel edasikanduvate nakkustekitajate leviku tõkestamiseks.

Lõikes 9 on sätestatud, et erihoolekandeteenust saavale isikule peab olema piisavas koguses kasutada „Veeseaduse” ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastavat joogivett.

Lõikega 10 on kindlaks määratud, et kogukonnas elamise teenuse osutaja või ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja juures võimaldatakse ööpäevaringselt kasutada pesemiseks sooja vett temperatuuriga 40–55 °C. Erihoolekandeteenuse saaja te pesemiseks võib tekkida vajadus ka öösel. Energiaõhususe miinimumnõuete kohaselt tuleb arvestada isiku kohta ööpäevas 50 l sooja vett. Nõue ei kehti igapäevaelu toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse kohta, sest neid teenuseid võib osutada ka eluruumides, mis ei vasta tänapäevastele hügieenivajadustele ja heale tavale, kus puudub soojaveearustus ja ööpäevaringselt soe vesi.

Lõikega 11 on esitatud nõue, et kogukonnas elamise teenuse osutajal ja ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal peab olema võimalus isikute nõuetekohaseks toitlustamiseks ja vajadusel eritoitlustamiseks, arvestades teenust saavate isikute terviseseisundit ja erivajadusi nagu gluteenitalumatus, laktoositalumatus, allergia teatud toiduainete suhtes, diabeet jm. Toitlustamisel järgitakse „Toiduseaduse” ja muude toidualaste asjakohaste õigusaktide nõudeid ja

„Rahvatervise seaduse” § 8 lõike 2 punkti 4 alusel kehtestatud nõudeid toitlustamisele tervishoiu- ja hoolekandeesutuses. Toitu võib serveerida teenindavas korras, valmis panduna laudadel, iseteenindavas korras iseteenindusleil või kasutatakse muid kombineeritud toiduajutamise viise. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 178/2002 on sätestatud toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded ning kehtestatud toidu ohutusega seotud menetlused, millest peab juhinduma hoolekandeesutuses ning erihoolekandeteenuse ja toitlustamisteenuse osutaja, kes peavad järgima ka toiduseaduse nõudeid. Määruse nr 178/2002 artikli 1 lõikes 3 on märgitud, et seda määrust ei kohaldata koduseks isiklikuks tarvitamiseks mõeldud toidu valmistamise, töötlemise või hoiustamise suhtes kodus ja toiduseaduse § 1 lõikes 2 on samuti sätestatud, et toiduseadust ei kohaldata hoolekandeesutuses viibivate isikute õpetamise, arendamise või abistamise eesmärgil.

Lõikest 12 tulenevalt peab erihoolekandeteenust vahetult osutavate isikute riietus olema puhas, et vältida nakkustekitajate edasikandumist kontaminatsiooni (kokkupuute) teel. Hoolekandeesutustes on nakkushaiguste puhangute põhjuseks olnud olmekontakt ja hügieeninõuete rikkumine. Nakkuste edasikandumise põhjusteks on riiete ja kätega edasi kantavad nakkustekitajad.

Paragrahvi 12 kohaselt on ette nähtud erihoolekandeteenuse osutajatele erinevad tähtajad määruse rakendamiseks, arvestades 2006. a koostatud riiklike hoolekandeesutuste ja -teenuste reorganiseerimise kava. Kava kohaselt on hädapäraste investeeringute mahuks olemasolevatesse hoonetesse arvestatud 209,69 miljonit.

Lõikes 1 on ette nähtud, et erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal erihoolekandeteenust, peavad end käesoleva määruse nõuetega, välja arvatud § 6 lõikes 1 ja § 4 lõikes 3 sätestatud nõuetega, vastavusse viima hiljemalt 2012. aasta 1. jaanuariks. Kehtiva sotsiaalministri 3. aprilli 2002. a määruse nr 58 „Täiskasvanute hoolekandeesutuse tervisekaitsenõuded” nõuetele vastavatel teenuse osutajatel ei ole vajalik teha lisakulutusi käesoleva määruse nõuetega vastavusse viimiseks, kuid Tervisekaitseinspeksiooni andmetel ei vasta kehtiva määruse nõuetele 30% hoolekandeesutustest ning neil on vajalik teha lisakulutusi ning seetõttu on ette nähtud tegutsevatele teenuse osutajatele nõuetega vastavusse viimiseks ülemineku aeg kuni 1. jaanuarini 2012.

Lõike 2 kohaselt peavad erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal erihoolekandeteenust, vastama hiljemalt 2013. a 1. jaanuariks § 6 lõikes 1 ja § 4 lõikes 3 toodud nõuetele ning magamistuppa ei või paigutada üle kahe teenust saava isiku ja üle 4 liitpuudega isiku. Seejuures tuleb arvestada, et isiku kohta peab olema 6 m² põrandapinda. Uued erihoolekandeteenuse osutajad peavad kohe turule tulles vastama määruse nõuetele. Ülemineku aeg on kooskõlas erihoolekandeesutuste reorganiseerimise kava I etapi lõppemisega aastal 2011.

Lõike 3 kohaselt peavad erihoolekandeteenuse osutajad, kes osutavad määruse jõustumise ajal teenust enne 1940. a ehitatud ehitises, § 6 lõikes 1 toodud nõuetele vastama hiljemalt 2021. a 1. jaanuariks. Kuna mitmed hoolekandeesutused asuvad vanades mõisahoonetes ja muudes hoonetes, kus on suured kõrged ruumid ja hooldatavaid on ruumis rohkem kui 2 (isegi 7), siis on ette nähtud ülemineku aeg kuni aastani 2021. Selleks ajaks peavad valmima riiklike hoolekandeesutuste ja teenuste reorganiseerimise kava kohaselt planeeritud peremajad.

Paragrahv 13. Seoses sellega, et erihoolekandeteenustele kehtestatakse antud eelnõuga eraldi tervisekaitsenõuded, tuleb muuta seni erihooldekodude tervisekaitsenõudeid reguleerinud sotsiaalministri 3. aprilli 2002. a määrust nr 58 „Täiskasvanute hoolekandeesutuse tervisekaitsenõuded”.

Punktides 1 ja 2 tehtud muudatus on seotud asjaoluga, et 1. jaanuarist 2009 („Rahvatervise seaduse” § 8 lg 2 p 9 muudatus) ei ole enam erihooldekodudele tervisekaitsenõuete kehtestamiseks volitusnormi ning erihoolekandeteenustele kehtestatakse nõuded eraldiseisva määrusega. Muudatusega välistatakse määruse kohaldamine erihooldekodudele.

Punktiga 3 muudetakse viidet määrusele. Kuna kehtiva määruse nr 58 § 4 lõikes 5 nimetatud määrus sellisel kujul enam ei kehti, siis tehakse muudatusega viide seaduse volitusnormile, mille alusel on kehtestatud liikumis- ja nägemispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamise nõuded.

Punkt 4 – kuna sotsiaalhoolekande seaduse § 20² lõike 1 kohaselt võib eraldamist kasutada vaid ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel ning muudetav määrus enam erihooldekodude nõuded sisaldama ei hakka, siis tunnistatakse kehtetuks määruse nr 58 eraldusruumi regulatsioon.

Punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks säte, mis viitab Vabariigi Valitsuse 2. novembri 1999. a määrusele nr 329 „Toiduhügieeni üldeeskirja kinnitamise”. Nimetatud määrus on juba alates 1. jaanuarist 2006. a kehtetu ning viide antud määrusele ei ole enam asjakohane.

Punktis 6 tehtava muudatusega tunnistatakse kehtetuks määruse nr 59 § 12 lõiked 5-9, sest toiduhügieeni küsimused on reguleeritud „Toiduseaduse” ja Euroopa Parlamendi otsekohalduvate määrustega.

Punktis 7 muudetakse ka kehtiva määruse § 13 lõiget 1, mis viitab kehtetule määrusele ning asendatakse viide „Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse” §-le 13, kuna tervisekontrolli läbimise korda reguleerib nimetatud seadus ning teenuse osutajad peavad läbima tervisekontrolli seaduse kohaselt.

Paragrahvi 14 kohaselt on määruse jõustumine planeeritud üldkorras. Paragrahvi 4 lõige 6 jõustub 2010. a 1. jaanuaril, sest õendusabi teenuse osutamise tagamise kohustus jõustub SHS kohaselt ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise käigus alles nimetatud kuupäeval.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidus ei ole õigusaktidega kehtestatud nõudeid hoolekandetasutusele ja hoolekandeteenuste osutamisele. Teenuste vaba liikumine on üks EL-i neljast põhivabadusest ja selle ühtseks reguleerimiseks on ELis ettevalmistatud teenuste vaba liikumise raamdirektiiv 2006/123/EÜ, 12. detsember 2006, teenuste kohta siseturul. Kuid see direktiiv ei hõlma sotsiaalteenuseid, mida riik või riigi volitatud teenuseosutajad või riigi tunnustatud heategevusorganisatsioonid osutavad hoolekandeteenuste valdkonnas riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil. Teenuse terviseohutuse hindamisel arvestatakse „Toote ja teenuse ohutuse seadust”, mis on kooskõlas üldise tooteohutuse direktiiviga. „Toote ja teenuse ohutuse seaduse” § 7 lõike 3 kohaselt võetakse teenuse ohutuse hindamisel arvesse rahvusvahelisi ja rahvuslikke standardeid, hea tava nõudeid, uusimaid teadussaavutusi ja teenust saavate isikute põhjendatud ootusi.

V Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse nõuded erihooldekandeteenuste osutamise maa-alale, ruumidele, ruumide sisustusele ja korrashoiule, et luua turvaline ning erivajadustega isikute arenguks ja tegevusteks soodne elukeskkond, kus õpetada ja arendada teenustele õigustatud isikutele oskusi võimetekohaseks toimetulekuks ning iseseisvaks eluks ja tööks, vältides erivajadustega isikute sattumist ööpäevaringsele erihooldekandeteenusele. Eelnõu kohaselt on kavandatud kehtestada erihooldekandeteenuse osutamise ruumidele ja sisustusele miinimumnõuded.

Turul olevad erihooldekandeteenuse osutajad peavad praegu täitma suurtele hoolekandetasutustele ettenähtud rangemaid nõudeid kooskõlas määrusega „Täiskasvanute hoolekandetasutuste tervisekaitsenõuded”, kus on arvestatud suurema riskiga. Määruse eelnõu mõjude hindamiseks saadeti käesolev eelnõu 93 rakendajale arvamuse avaldamiseks. Mõjude hindamiseks küsiti rakendajatelt, kas eelnõu toob kaasa täiendavaid kulutusi, kui suur on elutoa pindala ning mitu inimest on planeeritud seda kasutama. Ööpäevaringse teenuse pakkujad esitasid andmed õendusabi ruumi ning selle ruumi vajaliku vähemalt 12 m² põrandapindala

kohta. Ööpäevaringset teenust pakkuvad teenuseosutajad esitasid andmed ühte magamistuppa planeeritud teenust saavate isikute arvu kohta ning juhul, kui neid on rohkem kui kaks, siis ka lisakulutuste vajaduse, selleks, et viia inimeste arv magamistoas vastavusse määruse eelnõuga. 93 rakendajast vastas 12 teenuseosutajat. Täiendavate kulutuste tegemise vajadust mainis 7 teenuseosutajat, nendest 4 teenuseosutaja puhul oli tegemist käesoleva määrusega seonduvate lisakuludega. Vaid üks teenuseosutaja tõi välja eeldatava lisakulude suuruse - õendusabi ruumi ehitus 78 000 krooni.

Kõik tegutsevad erihoolekandeteenuse osutajad peavad end käesoleva määruse nõuetega vastavusse viima hiljemalt 2011. a 1. maiks ja neil peab 2010. a 1. jaanuariks olema SHS § 40 lõike 22 kohaselt tegevusluba. SHS § 48 lg 36 ja § 11⁵¹ lg 4 ja 5 kohaselt peab ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal olema lisaks ka ruum iseseisva õendusabi teenuse osutamiseks.

Uued turule tulevad erihoolekandeteenuse osutajad peavad pärast käeoleva määruse jõustumist vastama kehtestatud tervisekaitse nõuetele. Ööpäevaringse erihooldusteenuse ja kogukonnas elamise teenuse osutamise alustamise kuludeks arvestatakse 500 krooni riigilõivu ja 10 isikule teenuse osutamise ruumide sisustuse ja vooditarveteks orienteeruvalt 150 000 krooni, 262 m² peremaja rajamiseks 1 310 000 krooni, s.o kokku orienteeruvalt 1500000 krooni. Toetatud elamise teenuse osutamiseks vajalike ruumide ja sisustuse jaoks on sotsiaalhoolekande seaduse ja puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ning nendega seonduvate seaduste muutmise seaduse seletuskirja (edaspidi *SHS muutmise seletuskiri*) kohaselt arvestatud 129000 krooni - üldkasutatavate ruumide sisustuse ja seadmete esialgne soetusmaksumus 10 inimese kohta on 28 800 krooni ja kulutused sisustusele 100 000 krooni. Sõltuvalt ruumide esialgsest seisukorrast võivad lisanduda kulud vajaminevatele kohandustele ja remondile.

Igapäeaelu toetamise teenuse osutamise kulud on erinevad ja sõltuvad läbiviidavatest tegevustest, teenuse osutamise ruumidest jms. SHS muutmise seletuskirja kohaselt on 2009.a. võimalik otsene kulu kohalike omavalitsuste eelarvetele igal aastal seoses igapäeaelu toetamise teenuse osutamiseks vajalike ruumide kasutuskulude katmisega u 213 955 krooni.

Tervisekaitseinspeksioon teostab endiselt järelevalvet hoolekandeteenuste, sh erihoolekandeteenuste osutajate üle ja kulutused järelevalvele ei suurene, kui turule tulevate teenuse osutajate arv oluliselt ei muutu. Tervisekaitseinspeksioon peab koostama järelevalve kontrollakti vormi ning korraldama järelevalveametnikele tavapärase täiendkoolituse.

Teenuse tervisekaitse nõuete täitmine nõuab rahalisi vahendeid ja seetõttu on ette nähtud tegutsevatele erihoolekandeteenuse osutajatele nõuetega vastavusse viimiseks erinevad tähtajad kuni 2021. aastani. Pärast hoolekandeteenuste sihtuuringu korraldamist võib Tervisekaitseinspeksioon anda selgitusi järelevalvetulemuste kohta ja kaardistada erihoolekandeteenuste osutamisel esinenud puudused.

Sotsiaalkindlustusamet peab kindlaks tegema ja koostama teenuse osutajate loetelu, erinevaid hoolekandeteenuseid vajavad isikud ja teenuseid saanud isikud, et objektiivselt hinnata mõjusid, tagada järelevalve ja saada ülevaade erinevate erihoolekandeteenuste vajaduste ja määruse nõuetele vastavuse kohta.

Määruse eelnõu ja seletuskiri on saadetud ettepanekute tegemiseks erihoolekandeteenuste osutajatele ning korraldatud Sotsiaalministeeriumis 9.03.2009. a määrust tutvustav ümarlaud teenuse osutajatele ja kohalikele omavalitsuste esindajatele. Teabepäeval tehtud ettepanekute alusel muudeti määruse rakendussätteid, arvestades ka erihoolekandeteenuste reorganiseerimiskavas toodud tähtaegu ja erihoolekandeteenuste vastavust kehtiva määruse nõuetele. Määrus ei too kaasa vajadust täiendavate IT arenduste järgi Tervisekaitseinspeksiooni järelevalveametnikele tutvustatakse määrust igakuulistel teabepäevadel.

VI Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

2006. aasta koostatud riiklike hoolekandeesutuste ja teenuste reorganiseerimise kavas antud hinnangu kohaselt olid kõikide hoolekandeesutuste hooned kaasaegse teenuse osutamiseks ebasobivad. Kavas on ette nähtud 2021. aastaks hakata teenust osutama uutes pere tüüpi majades. I etapil 2007–2011. a on kavandatud ehitada 70 peremaja ja II etapil 2012–2016. a 43 peremaja, III etapis 2017–2021. a reorganiseerida viimased suured hoolekandeesutused ja ehitada 106 peremaja. Elukeskkonna arendamist puudutavad finantseeringud on kavandatud viia ellu riiklikult Euroopa Regionaalarengufondi (ERF) ja riikliku omafinantseeringu abil. Riiklike erihoolekandeesutuste reorganiseerimiseks aastatel 2007-2021 on ette nähtud 1810,2 miljonit krooni, millest omaosalus on 1456,7 miljonit krooni ja ERFist 358,5 miljonit.

Määruse rakendamise tulusid ei ole võimalik omaette hinnata, sest seda mõjutab ka teenuse osutajate ja tegevusjuhendajate tegevus. Elukeskkonna parandamisega paraneb ka teenuse kvaliteet. Määruse rakendamisega tagatakse erihooldust vajavatele isikutele elutingimused, mis säilitavad tervist ja elukvaliteeti, sh soodustavad nende arengut ja iseseisvat toimetulekut ning ööpäevaringse erihoolduse vajaduse vähenemist.

Kõigile erihoolekandeteenuste osutajatele on saadetud e-kirjaga õigusakti eelnõu ja küsimused nõuetega vastavuse viimiseks vajalike kulutuste hindamiseks. Käesoleva määruse rakendamisega kaasnevaid kulutusi peavad tegema 93-st rakendajast neli. Rakendajate kulude tegemise vajadus on seotud öendusabi ruumi ehitamisega või magamistubade nõuetega vastavusse viimisega.

VII Määruse jõustumine

Määrus „Tervisekaitseõuded erihoolekandeteenustele ja eraldusruumile” jõustub uutele erihoolekandeteenuste osutajatele üldises korras. Määruse jõustumise ajal tegutsevad teenuse osutajad peavad osutatava erihoolekandeteenuse määruse nõuetega vastavusse viima hiljemalt 2012. aasta 1. jaanuariks. Uued turule tulevad erihoolekandeteenuse osutajad peavad vastama määruse nõuetele kohe pärast määruse jõustumist. Üleminekuajaks aastani 2021 on ette nähtud määruse § 6 lõike 1 rakendamiseks erihoolekandeteenuste osutajaile, kes osutavad määruse jõustumise ajal teenust enne 1940. a ehitatud ehitises. Määruse eelnõu tutvustati erihoolekandeteenuste osutajatele 9.03.2009. a teabepäeval ning arutati 14.04.2009 AS Hoolekandeesutused spetsialistidega .

VIII Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile, Põllumajandusministeriumile ja Siseministeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tervisekaitseinspeksioonile, Sotsiaalkindlustusametile, ASile Hoolekandeteenused ja Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukojale.

Märkustega arvestamine ja mitteamvestamine on kajastatud kooskõlastustabelis, mis on seletuskirjale lisatud.

Ivi Normet
Terviseala asekanstler

